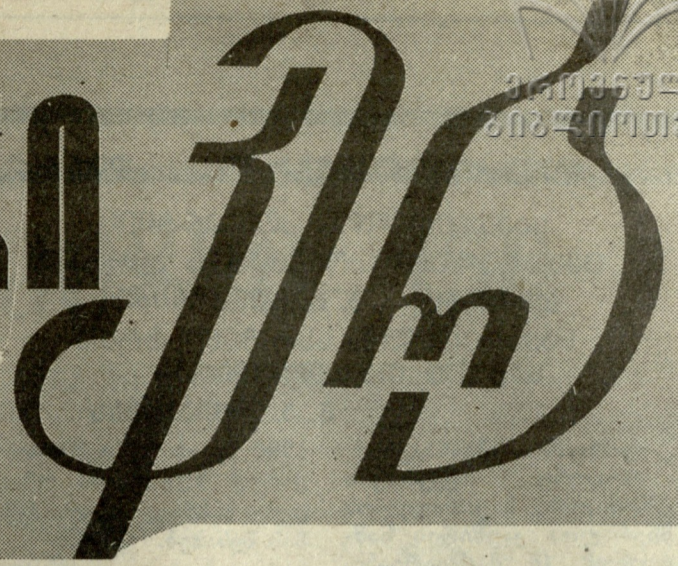

ეკონომიკური

მედიკონული
ბიზნისი

საქართველოს საბავშვო ფონდის გაგზავნის გაზეთი

დიდგორი-1 სექტემბერი, 1990.

საქართველოს საბავშვო ფონდში აკაკი წერეთლისა და იაკობ გოგებაშვილის სახელობის პრემიები

ახლოვდება დიდი ქართველი მწერლის, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ერთ-ერთი ბელადის აკაკი წერეთლის დაბადების 150 წლისთავისადმი მიძღვნილი საყოველთაო-სახალხო დღესასწაული.

ფასდაუდებელია აკაკი წერეთლის დამსახურება ნორჩი თაობის წინაშე. მისი საბავშვო ქმნილებები უძვირფასესი სიმდიდრეა მშობლიური საყმაწვილო ლიტერატურისა.

„გამზრდელის“ ავტორის იუბილესთან დაკავშირებით საქართველოს საბავშვო ფონდის გამგეობის პრეზიდიუმის გადაწყვეტილებით დაწესებულია ექვსი ყოველწლიური პრემია (თითოეული ათასი მანეთის ოდენობით).

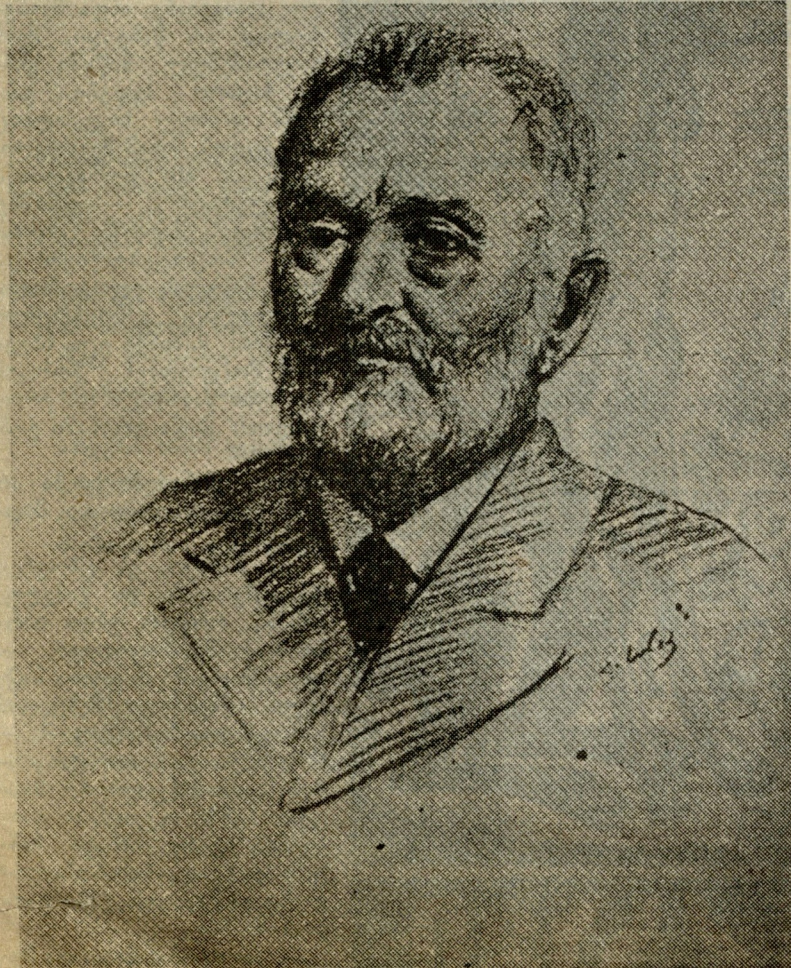
დიდი ქართველი პედაგოგის, შესანიშნავი საბავშვო მწერლის იაკობ გოგებაშვილის დაბადების 150 წლისთავთან დაკავშირებით დაწესებულია ექვსი ყოველწლიური პრემია (თითოეული ათასი მანეთის ოდენობით).

პრემიები მიენიჭებათ სხვადასხვა დარგის მოღვაწეებს, რომელთაც თვალსაჩინო წვლილი მიუძღვით ქართველი ბავშვების მამულიშვილური სულისკვეთებით აღზრდის საქმეში.

საქართველოს საბავშვო ფონდის აკაკი წერეთლისა და იაკობ გოგებაშვილის სახელობის პრემიების ლაურეატებს ფულად ჯილდოებთან ერთად გადაეცემათ სამკერდე ნიშნები.

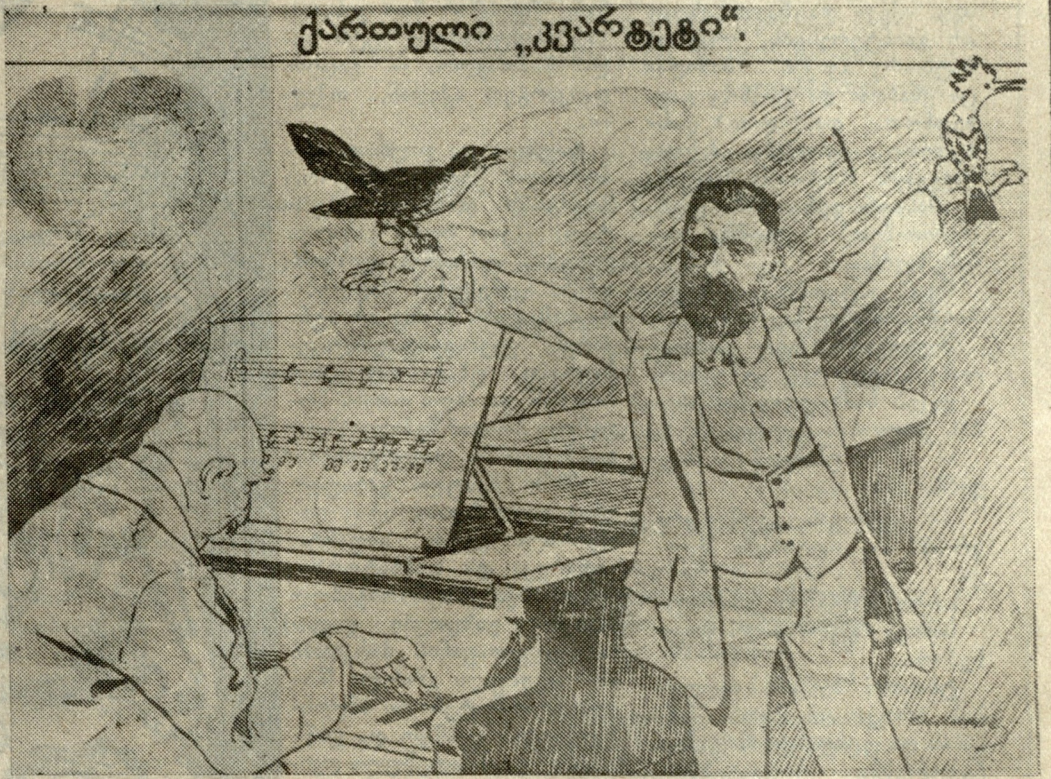
ფოტო ვარლამ ბენგიურისა

იაკობ გობეგაშვილი-150

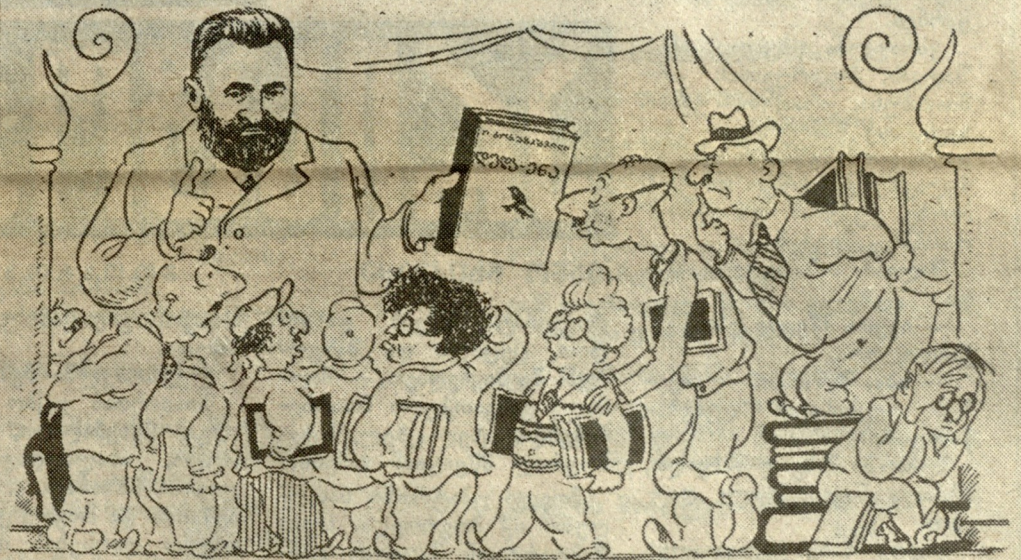
იაკობ გობეგაშვილი

ნახატი კ. ხაჩიძის

ქართული „კვარტეტი“

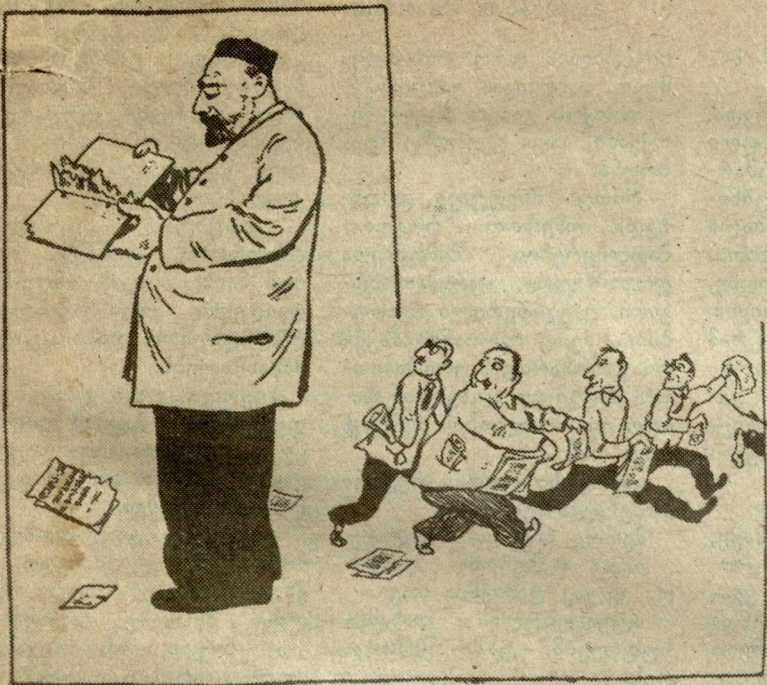
ნახ. ლებეშვილი

იაკობის იუბილეზე

ი. გობეგაშვილი: (ზოგიერთ მწერალს, მხახიობს და პუბლიკის) — მათთვის ცემისთვის დიდად გმადლობთ, უმადვინებო, მაგრამ დედა მნახ რომ მეტ ყურადღებას მიიქცევდით, უფრო დაგიმადლებდით.

ნახ. ღონიძა

ი. გობეგაშვილი: — ამ დალოცვაში შეიძლება ხახუნიანობა კი შეუდგა წიბო, მაგრამ ამ ჩემს ადვანსშია ერთი ფურცელი შიინც დატოვებინათ.

გობეგაშვილის მიხედვით

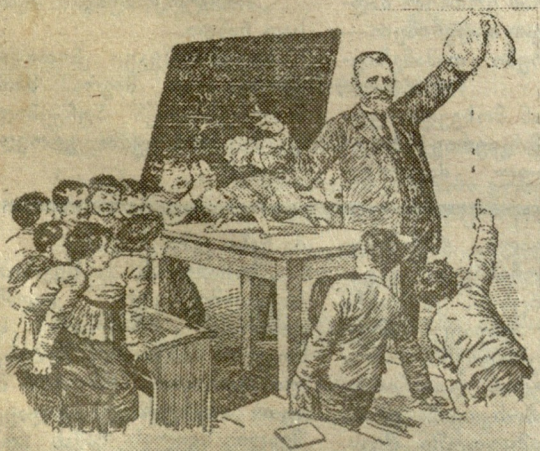
მხიკის მალა ვინ იხანს

ალექსი და კაკიყრა

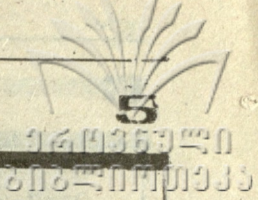

ალექსი გამბედავი შოლანაზე იყო. ერთ წამსი ებნა სმსხვთი დიწყვა, მდე იყო სქიანთი თათბირზე მქესარე სიუეით გამოჯადა.

მასალა გობეგაშვილი საპარტიო და მასწავლებლის შურანდისგან ავით ბუჯაშვილი.

ნახ. ღონიძა

სუბა გარულავა

თორეპტი ლაქსი

ახალი წიგნიდან

მეგობარ პოეტს

დაილაღე, დაცხრი და სიჩუმეს ნატრობ? შენც გიზიდავს უკვე ყოფნა მარტოდმარტო?

ნუთუ დაგეფლითა გული ცეცხლით სავსე? გამარჯვებულ მამულს ვერ იხილავ ხვალ-ზეგ?

ვის რა ჰქონდა სამტრო? ან სიკეთის ნაცვლად, რად ჰოროლი გტყორცნა არანმინდა კაცმა?

შენს კაჟკაჟა ცაზე ნუთუ ბინდი ნვება? შე ბებერო ლომო, შეგაშინეს ნლებმა

ამდენი ხნის ჯვარცმა — ფიქრი, სიტყვა, რითმა გაგიხუნა ვითომ მუშაითმა ფლიდმა?

და მგლისფერმა მტრებმა? არა... არა... არა... ქვეყნად ჰალხის თვალი, მალღა ლმერთი გფარავს!

3 თებერვალი — 11 ივლისი, 1990.

მეოჯალო მხარავ

გულით მიხარის, ნანავ ეგრისო, რომ გაქვს ნათელი გზა სამერმისო, სიტყვა სათნო და განცდა დედური! გამწარებული ძველი ჰრილობით, გახარებული შენი შვილობით, მე ჰბუკვივით ვარ გაბედული.

ნანავ ეგრისო, როცა ყმულით გარშემო მივლის ქოსა ტყუილი, მკერდში მიხუტებ, როგორც პატარას, ლოცავ ჩემს მწარე გზას და ნაკვალევს, ეამიყამ შიშობ და გაკანკალებს, ვაი თუ მძლიოს ჯოჯო სატანამ.

ნუ შეშფოთლები, ნანავ ეგრისო, შენი ალერსი აღარ მეღირსოს, ხმა ჩონგურისა არ გამეგონოს, თუ იმ სატანის შმაგ მოძალეებას და შურისგებად ამოძრავებას შეუკრთეს გული ან დაემონოს!

ნანავ ეგრისო, თვალს ნუ მონისლაგ, ქვეყანამ უწყის, ვისი გორის ვარ, ვინც იყვნენ ჩემი მამა-პაპანი! რაგინდ იღმუგლონ კართან მხეცებმა, აქლემი ისე არ დაეცემა... მე მზად ვარ ვზიდო შენი ჰაპანი.

5 აპრილი, 1990.

თავდაზი მე ვარ!

მშვიდად ატარე მგოსნის სახელი — წმინდა, ლამაზი, შეუღახველი,

სხვა დანარჩენი? — ყველა წოდება ეს არის ჰარი შარახვეტია და ქვეყნად ნურვის შეეცოდება, ვისაც სათქმელი არ დაშრეტია.

შენ კი იმდენი გაქვს გასამხელი, ერთი სიცოცხლე განა იქმარებს! ნუ დალონდები ავდრის მნახველი, გწამდეს, სულ მალე გადაიკარებს.

მზე გელოდება და მტერთა ძლევა, — თავდები მე ვარ!

29 ივლისი, 1960.

ახალი პარიანტი

დღემშვიდობისა, ღვთისნიერო ქუთათურებო! როდესაც ჰიქურ უჯიგროთა დამესხა გუნდი და სასიკვდილოდ განწირული ფიქრით ვდუმდი, შემომეფანტა როცა საქმო სპა, სიტყვაძუნწი, თქვენ მომწვდინეთ ხმაკეთილი ყველაზე უწინ!

მე, ფხთა მტვერი კურთხეულთა მგოსანთა თქვენთა, ვისაც ყრმობისას აიას მზეც ნათელსა ჰფენდა,

კვლავ გელათისკენ მოვიჩქარი და წამებს ვითვლი, რომ გამისინჯოს მაჯისცემა ლექსის და რითმის, რომ დასდოს მსჯავრი ღირსეულმან მიუღვამელი: წინაშე ღვთისა და ერისა, ვინ არს რომელი!

...მადლობა თქვენდა, საყვარელო ქუთათურებო!

20 აპრილი, 1990.

მე, საქართველო...

მე, საქართველო, გვედრებით, ყველას უკლებლივ: ჩემო შვილებო, ვაჟკაცებო, მზეჭაბუკებო,

ყველა თვისტომი შეიყვარეთ და შეივრდომეთ! დღე მშვიდობისა ენატრება ცას და მინდორ-ველს.

თქვენი აკვნები სულ გალობით დამირწვევია, ბედნიერება მე უთქვენოდ არ მიწერიია,

ყველა სიცოცხლე სასოებით დამილოცნია, განა არ კმარა, იმ აპრილის ცრემლი რომ გვცვივა!

მე სუნთქვა მიმძიმს, რომ იმეტებს ქართველს — ქართველი, ცოტანი მყავხართ და ერთმანეთს რას ემართლებით!

ხმალში განვევა გამართებთ მტრისა, განა მოძმისა, თქვენს ერთგულებას უნდა ვენდო მზის ამოსვლისას.

ნუ გამაგონებთ მწარე მოთქმას, ნუ დამალონებთ, ნანატრ ხვალისდღეს შეალიეთ თქვენი ძალ-ღონე!

იმ ნანატრი დღის გათენება ღმერთმა ინებოს! მე საქართველო, გვედრებით, ჩემო შვილებო!

5 თებერვალი, 1990.

ორმოცი წლის შემდეგ

არ ჩაუვლია უხმაუროდ ამდენ წელიწადს, მაინც ის ძველი, ჰაბუკურ ჟრუანტელი მწვავს.

მნადს, ხელმეორედ გთხოვო ხელი სიყრმის დედოფალს, რომ გამიღიმო შენებურად, ისიც მეყოფა.

მნადს, ხელმეორედ დავინეროთ მცხეთაში ჯვარი, ხელისმომკიდდელ გაზაფხულის ვისტუმროთ ქარი.

რას არ ილონებს შენთვის შენი მონა-მორჩილი, მაგრამ შორიდან მელანდება ოქროს ქორნილი.

20 ივლისი, 1987.

წინაშე ღვთისა

სხვათა კარნახით დანთებულ რისხვას, ვით წყეულ ხანძარს, ეშმაკი მართავს. დიდი ცოდვია წინაშე ღვთისა, კაცმა ცოდვილი უწოდოს მართალს.

5 თებერვალი, 1989.

ვითომ ეს იყო კეთილის და ავის გარჩევა, მყის რომ ჩაქინდრეს მორჩილებით თავი ლაჩრებმა? თანაუგრძობდნენ ნეტა ვილას მთელი შეგნებით, მღუმარნი, როგორც საფლაფუბზე ძველი ძეგლები? უწყოდნენ მაინც, ღვთის წინაშე რაიც შესცოდეს, რა ჩაიდინეს, მე რომ გული მტკივა ესოდენ!

9 მაისი, 1990.

შამსა სინუსტის...

ჩემი სიცოცხლე ილევა, ჩემი ტკივილი არ ცხრება. შვილებო, შვილიშვილებო, გთხოვთ მაპატიოთ გაქცევა!

მომნატრებია სხვა მხარე, სული საითაც მიიღტვის... რამდენი ცრემლი დავღვარე სულ ერთი კონა იისთვის!

19 მარტი, 1990.

ისევ საქართველოს

შენ, ვინც ურიცხველად გადაურჩი ქარწვიმას მძვინვარს, უწყი, სატანის ვის აქვს თვალი და წმინდა ვინ არს;

ვინ გაჰკიოდა უგზო-უკვლოდ, მამლის ხმაზედა, ვინ გიერთგულა ბოლო დღემდე და ვინ აღზევდა;

ვინ შეენირა შენს დიდებას განუდიდებლად, ვის ექცნენ ფიქრნი ტკივილებად ანუ ბინდებად...

ყოვლის მხილველი რადგან შენ ხარ

და გულთმისანი, იხსენ პოეტიც უმონყალო დათრგუნვისაგან!

23 აპრილი, 1990 წ.

ხმაურობს, მაგრამ არ ფქვავს

ნისქილი და ეჯახება შავ ქვას ქირქილი...

26 მარტი, 1990.

ნარწარა საფლავის ძვაზე

მე სიცოცხლეში ვინ დამაფასა? ოცნებად მქონდა ღმირილი ცოტა. სიკეთისაკენ წმინდა სწრაფვასაც ცოდვიანები მითვლიდნენ ცოდვად!

1989.

ქართული
ენის სკოლა

საქართველოს საბავშვო ფონდში

ხელშეკრულება

საქართველოს საბავშვო ფონდსა და ამერიკის შეერთებული შტატების შტატის ქ. ატლანტას ბავშვთა ორგანიზაციამ, რომლებიც იღვწიან მსოფლიოს ბავშვთა კეთილდღეობისათვის, კერძო შემთხვევაში ქართველ და ამერიკელ ბავშვთა ურთიერთობათა და თანამშრომლობის განმტკიცებისათვის, მიაღწიეს შემდეგ შეთანხმებას:

§ 1

ხელშეკრულების დამდები ორივე მხარე კისრულობს ვალდებულებას ხელი შეუწყოს ქართველი და ამერიკელი ბავშვების კეთილდღეობისათვის და თანამშრომლობის განმტკიცებას.

ამ მიზნით ამერიკის მხარე ჯორჯიის შტატში ქმნის საქართველოს საბავშვო ფონდის განყოფილებას (თავმჯდომარე ლესლი შულტენი).

§ 3

ქართველ და ამერიკელ ბავშვთა ურთიერთობებისათვის და თანამშრომლობის მიზნით, რომელიც დაეფუძნება ორი ქვეყნის ისტორიის, კულტურის, ტრადიციებისა და ყოფა-ცხოვრების გაცნობას, ორივე მხარე უზრუნველყოფს ბავშვთა როგორც ინდივიდუალურ, ასევე კოლექტიურ მიზნობრივ შეხვედრებს:

- მხატვრული და შემოქმედებითი კოლექტივების გაცვლას;
- სპორტული ჯგუფების გაცვლას;
- საქველმოქმედო ღონისძიებათა ჩატარებას;
- ბავშვთა დასვენების ორგანიზაციას;
- მიზნობრივ-სპეციალიზირებული სიმპოზიუმების ჩატარებას;
- ინვალიდ ბავშვთა მკურნალობისა და დასვენების ორგანიზაციას.

§ 3

ხელშეკრულების დამდები ორივე მხარე კისრულობს ვალდებულებას საფინანსო საკითხები მოაგვაროს ტერიტორიული პრინციპების შესაბამისად.

საქართველოს საბავშვო ფონდის სახელით
ამერიკის შეერთებული შტატების ქ. ატლანტას ბავშვთა ორგანიზაციის სახელით

ბ. ბაგრაძე

ლ. შულტენი

1989 წლის 22 ოქტომბერი, ქ. თბილისი.

დ. ბაგრაძე

ფოტო გონდო ბვალისვილინა

„ჩვენ, ბუნა მოგვს ძველს“

გვამს უგულავი ფართი“

„ბუნება და ადამიანი“ — ამ რუბრიკით ჩვენს გაზეთში წარმოდგენილი იქნება ბუნებისმცოდნეობითი კუთხე. ამ გავეცნობით შემეცნებით-პოპულარულ და სახალისო-გასართობ მასალებს საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა სფეროდან, შეიტყობთ მახვილგონივრული მეცნიერული იდეების თავგადასავალს, საინტერესო დეტალებს მეცნიერებისთვის თავდადებულ რაინდთა ცხოვრებიდან, საუბარი გვექნება უჩვეულო და გასაცარ ბუნებრივ მოვლენებზე, წაიკითხავთ სასარგებლო რჩევებს, რომლებიც გამოგადგებათ ყოველდღიურ ცხოვრებაშიც და, ზოგადად, სამყაროში ორიენტირებისათვისაც.

ვიწყებთ მათემატიკით.

დღეს მხოლოდ მათემატიკაზე გვექნება საუბარი (ამ დარგს არც შემდეგ მივატოვებთ).

თუმცა მათემატიკა საბუნებისმეტყველო მეცნიერება არ გახლავთ, მაგრამ იგი ბევრი მეცნიერების უმნიშვნელოვანესი იარაღია. ცნობილია დიდი ფილოსოფოსის იმანუელ კანტის სიტყვები: „ყოველ შემეცნებაში იმდენი მეცნიერებაა, რამდენიც — მათემატიკა“.

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებს მიაკუთვნებენ იმ დარგებს, რომლებიც ბუნებაზე დაკვირვების შედეგად შეგროვილ ფაქტებს ეყრდნობიან. ასეთებია: ფიზიკა, ქიმია, ბიოლოგია, ასტრონომია, გეოლოგია და სხვა. მათემატიკა კი ადამიანის გონების ქმნილებაა. იგი აგებულია არა ბუნებრივ ფაქტებზე, არამედ მიზნობრივ რაოდენობის ფუნდამენტურ და აშკარა პრინციპებზე, რომლებსაც აქსიომები ეწოდება.

მათემატიკის და ექსპერიმენტული მეცნიერებების კავშირი, კერძოდ, ის, რომ ბუნების სრულიად სხვადასხვა ფაქტები მშვენივრად აღიწერება მათემატიკური, უნივერსალური ენით, სამყაროს ერთ-ერთ უდიდეს გამოცანას წარმოადგენს. მეოცე საუკუნის უთვალსაჩინოესი ფიზიკოსი ალბერტ აინშტაინი გაცხადებს ვერ მალავდა: „როგორ ხდება, რომ მათემატიკა, რომელიც ადამიანის აზროვნების პროდუქტია — ცდისაგან დამოუკიდებელი — ასე დიდებულად შეესაბამება ბუნებაში არსებულ სინამდვილეს?“

მათემატიკას საქმე აქვს რაოდენობებთან, მათ გავზომავთ და მათ ურთიერთდამოკიდებულებებთან. იგი შეისწავლის აგრეთვე სივრცულ ფორმებს და მათ სტრუქტურას. მათემატიკა წარმოსდგება ბერძნული სიტყვიდან „მათემა“, რაც ცოდნას, მეცნიერებას ნიშნავს.

მოდით, შევემოწმოთ, როგორ გახსოვთ მათემატიკა! ამისთვის ასეთ ტესტს გთავაზობთ:

გამოიცანით ქვემოთ მოყვანილი ტოლობებიდან რომელია სწორი და რომელი არა:

1) 2+3·2 = 10	7) $\sqrt{9a} = 3a$
2) $\frac{1}{2} + \frac{1}{3} = \frac{2}{5}$	8) $\sqrt{(-2)^2} = -2$
3) $2 \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$	9) $a^2 \cdot a^3 = a^6$
4) 2 ³ = 6	10) 5 ⁻¹ = -5
5) 8 : $\frac{1}{2} = 4$	11) $lg(ab) = lga + lgb$
6) 3 ⁰ = 0	12) $\frac{1}{2} \sin 2\alpha = \sin \alpha$

1) $\cos \alpha = \sin \alpha$	2) $\sin \alpha = \cos \alpha$	3) $\tan \alpha = \cot \alpha$	4) $\cot \alpha = \tan \alpha$
5) $\sin \alpha = \cos \alpha$	6) $\cos \alpha = \sin \alpha$	7) $\tan \alpha = \cot \alpha$	8) $\cot \alpha = \tan \alpha$
9) $\sin \alpha = \cos \alpha$	10) $\cos \alpha = \sin \alpha$	11) $\tan \alpha = \cot \alpha$	12) $\cot \alpha = \tan \alpha$

...დასრულდა სტატია „დასრულდა“...
სამხედრო დასრულდა... (ქვემოთ მოყვანილი ტოლობებიდან რომელია სწორი და რომელი არა) ...
-ღმერთსა და თანამდევსა არიან...
-დასრულდა სტატია „დასრულდა“...
-დასრულდა სტატია „დასრულდა“...

რიცხვთა ჩაწერის სისტემა

რიცხვთა ჩაწერა ხდება ციფრების საშუალებით. სხვადასხვა ხალხები სხვადასხვა ციფრულ სისტემებს იყენებდნენ. მკითხველისთვის ალბათ ცნობილია, როგორი იყო ციფრული სისტემა ძველ საქართველოში. ძველი ქართული ანბანის ასოები ამავე დროს ციფრებსაც წარმოადგენდნენ. ასო ბ იმავდროულად იყო ციფრიც, რომელიც გამოხატავდა 1-ს, ასო ციფრიც ბ აღნიშნავდა 2-ს, ი — ათს, რ — ასს, ჩ — ათასს და შ.შ. მაგალითად, 1990 წელი ძველი ქართული ციფრული სისტემით ასე ჩაიწერება ჩაშქ. ძველ ქართულ ციფრულ სისტემას ალფაბეტურს უწოდებენ. ცნობილია ალფაბეტური სხვა სისტემებიც: იონიური (ბერძნული), ებრაული, არაბული, სომხური, სლავური.

ამჟამად მსოფლიოში მიღებულია რიცხვების ჩაწერა ათი ციფრის საშუალებით (0,1,2,3,4,5,6,7,8,9). ამას ხშირად არაბულ ნუმერაციას უწოდებენ, თუმცა იგი სინამდვილეში ინდური წარმოშობისაა. ციფრები რიცხვების ჩაწერისას ისეთსავე როლს ასრულებენ, როგორსაც ასოები სიტყვების ჩაწერისას. მაგრამ მათ შორის განსხვავებაა. ასო, სადაც არ უნდა იმყოფებოდეს — სიტყვის თავში, შუაში თუ ბოლოში, ყოველთვის ერთი და იმავე მნიშვნელობის მქონეა (ყოველ შემთხვევაში, ასეა ქართულ ენაში). ციფრები კი, იმის მიხედვით, რომელი პოზიცია უჭირავთ, სხვადასხვა რიცხვით მნიშვნელობას ღებულობენ. ამიტომ რიცხვების ჩაწერის ასეთ პრინციპს პოზიციური ეწოდება.

მაგალითად, რიცხვი 77 ჩაწერილია ერთი ციფრის, 7-ის გამოყენებით, მაგრამ რიცხვითი მნიშვნელობები, რომლებსაც ამ ეს ციფრი ღებულობს, სხვადასხვაა: ბოლო ციფრი აღნიშნავს ერთეულების რიცხვს (7 ერთეული), ხოლო წინა — ათეულების რიცხვს (7 ათეული), ე. ი. ბოლო ციფრის რიცხვითი მნიშვნელობაა 7, ხოლო წინასი — 70.

ათობითი სისტემით რიცხვის ჩაწერისას მარჯვნიდან პირველი ციფრი გამოხატავს ერთეულების რიცხვს, ამიტომ მას თავისი-

